

Chaitrali C. Joglekar
ccjoglekar@yahoo.com
File name : Marathi-How to dub-Chaitrali J

वाचिक प्रशिक्षण डब कसे करावे

नमस्कार, आय आय टी मुंबईच्या सी-डीप तर्फे या प्रशिक्षणात आपले स्वागत. या प्रशिक्षणात तुम्हाला वाचिक प्रशिक्षण डब कसे करावे किंवा एखादा एका भाषेतील चलतपट दुसऱ्या भाषेत डब कसा करावा याचे सविस्तर ज्ञान मिळेल. या साठी तुम्हाला, माईक असलेला हेडसेट किंवा माईक आणि तुमच्या संगणकाला जोडलेले स्पीकर्स इतकेच गरजेचे आहे.

विंडोज मूव्ही मेकर हा मायक्रोसॉफ्ट विंडोज चा एक भाग आहे. ही एक संपादक आज्ञावली असून विंडोजच्या एम ई, एक्स पी किंवा व्हिस्टा या सर्व नवीन आवृत्त्यांमध्ये उपलब्ध आहे. तुमच्या संगणकावर हे नसल्यास तुम्ही हे www.microsoft.com/downloads येथून विनामोबदला उतरवून घेऊ शकता.

विंडोज मूव्ही मेकरच्या चिन्हावर डबल क्लिक करा. यामुळे तुमच्या पडद्यावर नवीन चलतचित्र प्रकल्पाची खिडकी उघडेल. तुमच्या डाव्या हाताला तुम्हाला चलतचित्र कार्यपट दिसेल. यामध्ये अनेक पर्याय आहेत. पहिला पर्याय आहे कॅप्चर व्हिडिओ. या पर्यायात तुम्हाला इंपोर्ट व्हिडिओ हा उपपर्याय दिसून येईल. त्यावर क्लिक करा. File to be dubbed.wmv असलेल्या ठिकाणी जा. मी ही फईल निवडून इंपोर्ट क्लिक करते.

विंडोज मूव्ही मेकर मध्ये हा व्हिडिओ आयात होतो आहे. हा व्हिडिओ आता कलेक्शन्स चौकटीत दिसेल. व्हिडिओ खूप मोठा असल्यास विंडोज मूव्ही मेकर आपणहून त्याचे छोटे भाग करेल. कंट्रोल ए दाबून ते सर्व निवडा. आता या भागांवर राइट क्लिक करून अँड टू टाईमलाईन हा पर्याय निवडा. टाईमलाईन मध्ये हे विभाग जोडले जातील. व्हिडिओ जवळील अधिक चिन्हाच्या कळीवर क्लिक करा. तुम्ही आता ऑडिओ टाईमलाईन बघू शकाल. आता राइट क्लिक करून सिलेक्ट ऑल हा पर्याय निवडा. सर्व ध्वनिविभाग निवडले जातील. आता मेन मेन्यू मध्ये जा. ध्वनिविभाग निवडा आणि त्याचा आवाज बंद करा. आता हे चलचित्र आवाजाशिवाय दिसेल. व्हिडिओजवळील उणे चिन्हाची कळ दाबा.

आता मुख्य मेन्यू मधील टूल्स पर्याय निवडून नॅरेट टाईमलाईन हा उपपर्याय निवडा. यामुळे तुम्ही नॅरेट टाईमलाईन ही चौकट बघू शकाल. सर्वप्रथम तुम्ही निवेदनासाठी आवाजाची पातळी निश्चित करणे आवश्यक आहे. आवाजाची पातळी निश्चित करताना दर्शकाच्या वरच्या भागातील पातळी, लाल रंगाने दाखवलेला भाग सोडून निवडा, ही वरून दुसऱ्या खुणेवर दिसेल. आवाजाची पातळी खूप कमी असल्यास ध्वनिमुद्रित आवाज ऐकू येणार नाही. या उलट आवाजाची पातळी खूप अधिक असल्यास आवाज खूप मोठा आणि फाटलेला येईल.

आता तुमचे निवेदन तुमच्या संगणकावर ध्वनिमुद्रित करण्यासाठी स्टार्ट नॅरेशन ही कळ दाबा. माईकवर सामान्य आवाजात बोला. मी तुमच्यासाठी एक छोटेसे प्रात्यक्षिक करते. मी या खुणेपर्यंत आवाजाची पातळी निवडते आणि चौकटीची खूण येथे आणते कारण मूळ चलचित्राचे निवेदन येथूनच सुरू होते. आता मी स्टार्ट नॅरेशन ही कळ दाबते. “मित्रहो, सी डीप आय आय टी मुंबई तर्फे या ट्युटोरियल मध्ये मी आपले स्वागत करते. हे ट्युटोरियल कॅमस्टुडिओ शिकण्यासाठी आपल्याला मदतीचे ठरेल”.

स्टॉप नॅरेशन ही कळ दाबून मी निवेदनाचे ध्वनिमुद्रण थांबवते. आपण ध्वनिमुद्रणाचे निवेदन कधीही थांबवू शकतो हे लक्षात घ्या. मूळी मेकर, हे निवेदन आपल्या संगणकावर ध्वनिफाईल म्हणून संरक्षित करण्यासाठी आपल्याला विचारेल. एक संवाद चौकट उघडेल ज्या मध्ये तुम्ही ध्वनिमुद्रित केलेले निवेदन संरक्षित करण्यासाठी फाईलचे नाव आणि पथ निश्चित करणे सुचविले जाईल. मी हा फोल्डर निवडून हे नाव देते आणि सेव्ह करते.

एकदा तुम्ही ध्वनिफाईल रक्षित केली की तुम्ही केलेले ध्वनिमुद्रण, ऑडिओ टाईमलाईन मध्ये दिसू लागेल. तुम्ही हे ध्वनिमुद्रण, त्यावर क्लिक करून टाईमलाईन मध्ये कुठेही हलवू शकता.

ही वेळ सर्व काम प्रकल्प म्हणून रक्षित करण्याबद्दल बोलण्यास योग्य आहे. प्रकल्प रक्षित केल्यामुळे तुम्ही डबिंग जिथे थांबवले तिथून परत सुरू करू शकाल. कंट्रोल एस दाबा. तुम्ही हे पहिल्यांदा कराल तेव्हा तुम्हाला फाईलचे नाव विचारले जाईल. मी हा प्रकल्प रक्षित करताना डब्ड इन टू हिंदी हे नाव देते. आता सेव्ह वर क्लिक करू. भविष्यातील सर्व कंट्रोल एस ही फाईल आपोआप सेव्ह करतील.

ही प्रकल्प फाईल रक्षित केल्यानंतर तुम्ही मूळी मेकर मधून बाहेर पडून तुमच्या सोईच्या वेळी

पुन्हा डबिंग सुरु करू शकता. फाईल-ओपन प्रोजेक्ट वर क्लिक करा आणि तुम्हाला हवा असलेला प्रकल्प उघडा. चौकट खूण ही तुम्ही ज्या ठिकाणी काम थांबवले त्या ठिकाणी असल्याचे निश्चित करा आणि आधी केले तसेच डबिंग सुरु करा. डबिंग करताना वेळोवेळी केलेले काम वेळोवेळी रक्षित करण्याचे लक्षात ठेवा.

एकदा वाचिक प्रशिक्षणाचे सर्व निवेदन पूर्ण झाले की चलतचित्र बनवा. हे करण्यासाठी चलतचित्र कार्यचौकटीत जा, फिनिश मूव्ही मधे जा. सेव्ह टू माय कॉम्प्यूटर हा पहिला पर्याय निवडा त्यावर क्लिक करा. यामुळे सेव्ह मूव्ही विझार्ड संवाद चौकट उघडेल. तुमच्या डबिंग केलेल्या चलतचित्राचे नाव व पथ द्या. मी हे नाव आणि हा पथ देते. “हिंदी डब फाईल” नेक्स्ट ही कळ दाबा. येथे तुम्ही तयार होणाऱ्या फाईलची गुणवत्ता निश्चित करू शकता.

मी हे तुम्हाला नीट समजावते. बेस्ट क्वालिटी फॉर प्लेबॅक ऑन माय कॉम्प्यूटर निवडल्यास, उत्तम गुणवत्ता मिळेल पण फाईलचे आकारमान वाढेल. बेस्ट टू फिट फॉर फाईल साईज निवडल्यास, कमी गुणवत्तेचे चलतचित्र मिळेल पण फाईल चे आकारमान लहान राहील. अदर सेटिंग्ज निवडल्यास निर्मित चलतचित्र रक्षित करण्यासाठी उपलब्ध असलेले सर्व पर्याय प्रदर्शित होतील.

तुम्ही हे चलतचित्र कुठे अपलोड करणार आहात किंवा कसे पाहणार आहात त्याप्रमाणे सुयोग्य गुणवत्ता पर्याय निवडा. मी बेस्ट टू फिट फॉर फाईल साईज आणि तीस एम बी हे निवडते. बघण्याचे माप 640 X 480 पिक्सेल्स आणि चौकट दर 30 एफ पी एस असेल. डब करण्याची फाईल याच दर्जाची आहे आणि डब केलेली फाईल याच दर्जाची असावी म्हणून मी हे पर्याय निवडले. हे आवश्यक नसल्यास तुम्ही 30 एम बी पेक्षा लहान आकारमान निवडू शकता, उदा. 25 एम बी. हे लक्षात घ्या की बघण्याचे माप ही लहान झाले. मी आता मागे जाऊन ते 30 एम बी करते आणि नेक्स्ट ही कळ दाबते. तुमच्या संगणकावर आता हे चलतचित्र रक्षित होईल.

फिनिशवर क्लिक करा आणि विंडोज मूव्ही मेकर मधून बाहेर पडा.

तुम्ही पाहिलेत का ही कार्यपद्धती वापरून काही सोप्या पायऱ्यांनी तुम्ही कोणतेही बोलके प्रशिक्षण किंवा चलचित्र यांची डब केलेली आवृत्ती बनवू शकाल. ही माहिती उपयुक्त होती अशी आशा करते. मी चैत्राली, सी डीप आय आय टी, मुंबई, आपली रजा घेते. धन्यवाद.